

— de Begavede, de Dannede og de Rige — det er Sagen; den privilegerede Bælgerklasse og Kjøbstæderne skulle vælges saaledes, at den større Halvdeel af Amtsrådet, der hidtil er bleven valgt af den store Mængde af Landalmuen, skal vinde ind til at blive til et mindre Tal, som de Dannede og Rige i de andre Klasser kunne overstemme og oversee. Det er denne Tanke, denne Grundanskuelse, som jeg finder i dette Lovforslag, og som jeg paa ethvert Trin af Sagen, hvor jeg finder den, maa være imod, den, at man siger: Vi skulle nok gjøre Godt imod Landalmuen, vi skulle være kjærlige og omhyggelige imod den, naar det bliver os Andre, der komme til at raade, styre og regjere, og kommer den med, maae vi sørge for, at den kommer med i saa ringe Antal, at den ikke kan sætte sin Mening igjennem. I hvad jeg her har nævnt, ligger min hele Modstand sammentrængt imod Loven. Loven gaaer ud paa at betage Landalmuen den Indflydelse, den har i det nuværende Amtsråd, det skal være den Priis, hvorfor man vil give en større communal Selvtændighed og Frihed, og naar jeg under denne Sags fremadskridende Behandling senere kommer til at staae frem imod den, vil jeg bede det ærede Thing erindre, at dette er min Hovedindvending. En saadan Priis er efter min Mening sandelig for høi; jeg troer ikke, at man saaledes skal kaste Landalmuen tilside, for at de Andre, de Højere, de Dannede, de Rige kunne faae større Frihed og Myndighed; jeg vil troe, at de ville bruge denne større Myndighed mod Almuen paa en Maade, som efter deres egen Overbeviisning er god, omhyggelig og kjærlig; men paa den anden Side troer jeg, at denne Myndighed mange Gange vil komme til at vise sig paa en saadan Maade, at Almuen ikke vil paasjønne det, at den vil sige: Det er os mere til Skade end til Gavn; vi holde dog mere af selv at afgjøre, hvad der tjener os bedst, end lade Andre tage Bestemmelse derom.

Formanden: I Anledning af den ærede fjerde Taleres Foredrag finder jeg mig foranlediget til at gjøre et Par Bemærkninger. Da

han omtalte, hvad den ærede Rigsdagsmand for Præsts Amts 6te Valgkreds (H. Hage) havde ytret her i Sagen, sagde han i Forbindelse dermed, at det lidet nyttede at opfordre Andre til at følge Principer, naar man i sit hele Liv viste, at man ikke selv hylkede disse Principer; forsaavidt den ærede Taler har villet overføre disse Ytringer paa den ærede Rigsdagsmand for Præsts Amts 6te Valgkreds, da maa jeg betegne det som utilbørligt, paa den Maade at omtale en anden Rigsdagsmands Tærb og at henvise til hans Virksomhed udenfor Rigsdagen. Naar dernæst den ærede Taler senere hen i sit Foredrag, ved at omtale Ytringer, som den ærede Rigsdagsmand for Solbek Amts 2den Valgkreds (Tischer-ning) havde brugt her i Salen, og det Indtryk, disse Udtalelser ville gjøre i Kjøbstæderne, i Forbindelse dermed fremhævede Ytringer, som den ærede Indenrigsminister skulde have brugt, da maa jeg bemærke, at jeg ikke har hørt den ærede Minister her i Salen fremkomme med saadanne Ytringer, som de af den ærede Taler fremhævede. Det er vel ganske vist, at det under Sagernes Forhandling her i Salen ikke kan undgaaes at berøre enten Ministres eller Rigsdagsmands offentlige Virksomhed udenfor Salen, men naar man vil gjøre det, maa det skee med megen Vaerksomhed, men jeg kan ikke finde det vigtigt at referere til slige Ytringer som de omtalte, saafremt de maatte være fremkomne fra den ærede Minister udenfor Salen eller i en anden Stilling.

J. N. Hansen: Naar jeg har talt om den ærede Rigsdagsmands (H. Hages) hele Liv, saa troer jeg, at jeg sagde, og i alt Fald meente, hele hans offentlige politiske Liv, og jeg troer ikke, at den ærede Formand vil finde det utilbørligt at omtale det i det Forstand. Hvad angaaer de Ytringer, jeg omtalte som brugte af den ærede Minister, skal jeg villig erkjende, at jeg godt kunde have undladt — og maaffee havde gjort rettest deri — at anføre, at de vare fremkomne fra den ærede Minister; thi Enhver vilde ligegodt have forstaaet det.